

Catedrala ortodoxă

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SAPTAMANAL

Abonamentul anual: 400 Lei

Director: Pr. N. VASIU

Redacția și Administrația:
ALBA-IULIA, Str. Avram Iancu 3

Patriarhul României chiamă Biserica la împlinirea datoriei

Cuvântul Bisericii are mai multe înțelesuri. Un înțeles foarte curent este acela că această instituție cuprinde, în mod exclusiv, pe slujitorii chemați să propovăduiască cuvântul lui Dumnezeu, adică pe aceia care au primit taina preoției: pe preoți.

Limitarea accastă a cuprinsului acestui cuvânt nu prezintă însă, după cum s'ar putea crede numai o greșală de natură dogmatică ci și una de natură canonică. Și aceasta însemnează foarte mult.

Se știe că în reglementarea vieții creștinești canoanele joacă același rol pe care-l au, în viața unei societăți omenești, legile edictate de puterea politică.

Dar dacă în privința legilor este unanimă părerea că trebuie să li te supui, în privința canoanelor s'a înrădăcinat, în conștiința publică, o cu totul altă convingere.

În deobște se crede că, într-adevăr legea obligă pe toți, dar canoanele nu pot disciplina și nu pot obliga, decât pe acea categorie de persoane care trăiește prin Biserică și pentru Biserică, adică preoțimea.

Abrogarea tacită a canoanelor, scoaterea lor în întregime, din vigoare, este un fenomen cu o atât de puternică influență asupra vieții moderne, încât până și Biserica, în mod tacit, i se supune.

Dovada o avem în împrejurarea că noile regulamente disciplinare nu numai că și-au însușit terminologia de tehnică juridică laică, ci au cuprins în câmpul lor normativ acte și fapte, pe care canoanele sau nu le prevăd, sau le atribuie o cu totul altă sancțiune.

Mai mult chiar. Sub presiunea concepției moderne despre viața de relație juridică a oamenilor, regulamentele disciplinate bisericesti nu mai sancționează decât abaterile și delictele clerului, omițând perseverență disciplinarea clericilor.

Și pe drumul acesta se face concesii atât de largi, încât preoții au ajuns să aplice cu sfială, până și la mărturisire,

„canonul”, pentru a nu ajunge în conflict cu acei membri ai Bisericii, care se socotesc scosi de sub asemenea obligațiuni.

Decăderea morală a societății și mai ales a societății românești se poate mulțumi în bună parte acestei împrejurări că nici nu se mai cunosc canoanele nici nu se mai respectă prevederile lor de profilaxie morală, dacă nu chiar și de reprimare reală.

Deși acesta este un efect logic al părerii că Biserica este alcătuită din cler și deși preoții ca și mulți laici nepreocupați își dau seama deplin de această urmare dezastruoasă pentru sănătatea spirituală a poporului, prea puține sunt glasurile care să se ridice cu toată autoritatea pentru schimbarea acestei concepții.

De aceea este cât se poate de binevenită broșura recentă a I. P. S. S. Patriarhul Nicolai al României, intitulată „Biruința nu se poate dobândi numai prin destoinicia clerului, ci prin vitejia întregii oștiri creștine”.

Premiza dela care pornește Patriarhul României este că presa românească, publicând succesiv articole semnate de diferite personalități ale lumii noastre intelectuale, confundă Biserica cu clerul ei și astfel răspândește acuza că Biserica nu-i la înălțime și că creștinismul e în criză. (p. 1).

Înalt Preasfințitul Patriarh are pentru acest fel de prezentare a situației un răspuns categoric, iar înaltul poșt pe care-l ocupă în ierarhia Bisericii și prestigiul unanim recunoscut în viața neamului nostru ridică acest răspuns la valoarea unui act de cea mai mare importanță națională și deschizător de orizonturi nouă.

Patriarhul României, arătând că „clerul alcătuiește comanda, iar mireni sunt oștirea”, spune: „Oameni cari nu cunosc ce-i Biserica, din cine se compune ea și cine pregătește candidații la preoție; oameni cari nu știu că și ei fac parte din Biserică și deci și ei au, sau merit, dacă trebile Bisericii merg bine, sau răspundere, dacă trebile

Bisericii merg rău, se apucă să critice starea de lucruri și să arunce vina pe alții”.

I. P. S. Sa Patriarhul indică în această privință pe d-na Alexandra Cantacuzino, care într-o serie de articole publicate în „Părunea Vremii” învinovătește Biserica de-a nu fi la înălțime.

D-na Alexandra Cantacuzino are merite incontestabile pe teren bisericesc ortodox, dar greșita interpretare a vieții bisericesti, precum și unghiul în care s'a situat pentru a privi activitatea diferitelor părți constituitive ale Bisericii, n'o scutese să persiste în păreri eronate privitor la această instituție, generalizând ceea ce este incidental sau sporadic.

Așfel se pot citi în „Universul” din 20 I. c. în articolul „Biserica Misionară” semnat de d-sa următoarele: „Este prima dată de un pătrar de veac, că ne regăsim păstori și străjeri, căci în anii din urmă Biserica era mai ales rituală, și nu destul de misionară”.

Inșurări de asemenea natură și deplin nejustificate pot fi acoperite cu semnătura d-lui Scicaru din „Curentul” și de aceea a d-lui Corteanu în „Timpul”, dar când iasă din condeiul d-nei Cantacuzino, simpla mirare nu mai este suficientă pentru a le respinge, după cuviință,

„Nu-i nimic mai primejdios pentru opera Bisericii Domnului, — spune Patriarhul României, — decât pentru opera noastră, a noastră, a tuturor creștinilor, a întregii omeniri, care a primit credința lui Hristos, decât concepția că prin cuvântul „Biserică” se înțelege numai clerul, că toată treaba Bisericii trebuie să fie făcută numai de singura clasă ocrotită de oameni, care poartă numele de cler”. (p. 8).

Doamnele și domni, care după vorba Patriarhului României „nu-și îndeplinesc nici măcar cea mai simplă datorie religioasă” (p. 24) aceea de a merge la Biserică, regulat și după canoanele Bisericii, și care cu atât mai puțin „se mărturisesc și se împărtășesc” (ib.) vorbesc deci cu prea mare ușurință despre „Biserica rituală și nu destul de misionară”.

„Biserica misionară” a existat totdeauna și există și azi. Ceea ce de regret este că o

tenacează în mod sistematic și din convingere numai o parte a ei, preoțimea, iar cealaltă parte, privind această operă din afară, îi vede numai „ritualul”, fiindcă pe acesta îl cere și numai de acesta se lasă fascinată.

Să încerce cineva, documentat și nu prin frazele goale obicinuite, să tragă la îndoaia veracitatea acestor cuvinte ale Patriarhului României, care cunoaște activitatea de zi și de noapte a preoțimii: „Eu nu sunt deprins să linguesc, și de aceea voi arăta adevărul gol, când voi spune, că o mare mulțime de oameni, ba chiar majoritatea mirenilor, rămân cu totul indiferenți față de grija și lupta clerului și, adesea, îl lasă să se lupte singur cu sărăcia și grijile strivitoare. Dacă cu toate acestea, puține persoane particulare isbutesc să facă așa de mult bine, atunci ce ar fi, dacă fiecare creștin, fiecare creștină s'ar crede răspunzător de marea operă creștinească”. (p. 14).

Dar pentruca să poți înțelege „sărăcia și grijile strivitoare nu trebuie să te gândești numai la preoți, ci să le și cunoști în realitate sau chiar să trăiești tu însuți în condițiunile unei vieți de „sărăcie și griji strivitoare”.

Și opera de organizare a omenirii, pe principii de echitate și adevăr, a fost totdeauna punctul cardinal de orientare misionară a Bisericii și iată de ce canoanele nu numai că nu pot fi eliminate din viața bisericască creștină, ci ele sunt cel dintâi factor, care reclamă ca în Biserică să se cuprindă atât clericii, cât și credincioșii în totalitatea lor.

La drepturi și la datorii deopotrivă.

I. P. S. Patriarh a spus un cuvânt hotărâtor în această privință și socotim că va fi și înțeles.

Pr. N. VASIU

Românii din Transilvania

Un documentat răspuns al cunoscutului publicist italian, prof. Gino Lupi
(După „Universul” Nr. 252)

Publicăm, mai jos, sfârșitul documentatului răspuns al cunoscutului italian prof. Gino Lupi, dat lucrării unuia alt publicist italian Gino Cucchetti, cu privire la Transilvania:

Este fals, că ungurii ar fi avut în Ardeal peste 2 milioane, deoarece deabia erau 1.400.000, la un loc cu Secuții, Ungurii din Banat și cei veniți mai de curând din Ungaria.

Și nu se poate spune că „gara țile slabe și demne de compătimit” pentru unguri n’au fost respectate de Români, căci pentru ordine limita — din lipsă de spațiu — numai la un domeniu, acela al publicațiilor, după o statistică făcută de un ungur, Nicolae Ferenczy, dintr’un total de 220 publicații ungurești în 1923, se ajunge la 577 în 1928. Ziariștii de naționalitate ungră sunt organizați în România într’un sindicat cu libertate vastă și regimul publicațiilor minoritare în România a fost întotdeauna mult mai liberal decât acela de care se bucură Românii sub dominația Ungară. Într’adevăr, dacă în Transilvania în 1914, sub guvernul ungar, 4 milioane de Români au avut abea 39 publicații dintre cari numai 2 cotidiene, în România de după război, abia 1.400.000 unguri au avut libertate să publice aproape 600 periodice dintre cari vre-o 40 cotidiene.

Capitolul referitor la „Importanța economică a Transilvaniei față de cele 2 State” e redactat astfel încât se poate rezuma cam așa: Ungaria n’are lemne și minerale, România e foarte bogată în lemne și minerale, deci era just ca Transilvania să fie dată Ungariei (!?)

Orice comentariu este inutil!

Să trecem acum la capitolul IV. Cu privire la minoritățile din Transilvania, se afirmă că d. Brătianu a refuzat să semneze „Tratatul” pentru că ar fi micșorat în mod sensibil, puterea nelimitată a guvernului său. Această afirmație este inexactă, deoarece motivul refuzului d-lui Brătianu a fost datorit faptului ca socotea nedrept ca o astfel de obligație să fie impusă micilor națiuni, în timp ce națiunile mari rămăneau libere față de minorități. România vedea astfel agravându-se problema evreiască, și așa destul de grea, admitând pe evreii veniți de curând și complect strălăni, la aceleași drepturi ca și ceilalți cetățeni. Apoi nu e adevărat că Brătianu ar fi părăsit Parisul pentru această neînțelegere, deoarece plecarea sa a constituit un act de protest față de cedarea către Serbia, a unei jumătăți din Banat.

De altfel Românii (chiar dacă Cucchetti caută să dovedească contrariul) au respectat complect tratatul.

Se miră Cucchetti, că legea din 6 Iulie 1934 ar fi cerut ca 80% din personalul societăților și 50% din funcționarii direcțiilor să fie românesc; dar aceasta era doar just și corespundea raportului numeric al populațiilor. Iar, cum întreprinderile ungurești ostracizau pe Români, preferându-i pe ungurii aduși uneori tocmai dela Budapesta, guvernul român o fost constrâns să creeze această lege, pentru a apăra drepturile elementare ale vieții și demnității poporului român. De altfel, Românii n’au fost niciodată ostili elementelor străine.

După Cucchetti, guvernul român ar fi „închis treptat, treptat, toate școlile minoritare”: noi știm însă din date fără echivoc tocmai contrariul. În timp ce sub dominația ungară statul nu menținea nicio școală cu altă limbă de învățământ decât cea ungară, Statul Român, în afara celor 1338 de școli române, a întemeiat și menținut pe socoteala sa 690 școli și secțiuni ungurești, 89 germane și 73 de alte limbi.

Tot Statului Român îi revine meritul încontestabil, de a fi trezit la conștiința națională celelalte grupuri etnice conviețuitoare (în mod special) pe germanii Svabi din Banat, Rutenii și Slovaci) cari sub dominația ungară nu puteau să întrebuițeze în școlile lor altă limbă decât cea ungară. Pentru a demonstra generozitatea legislației școlare române, sunt suficiente puține date, elocvente prin ele înșile. De exemplu: înainte de alipirea la România, școlile confesionale de limba ungară erau 744; în anii următori se ridicară imediat la 796; cele germane trecură dela 261 la 422, etc. Toate școlile primare în timpul Ungariei erau 5.347; sub Români, ajunseră la 6.213; același lucru se poate documenta pentru diferitele feluri de școli medii, pentru universități și școlile tehnice superioare. Iar această creștere nu s’a făcut numai pentru cele de limbă română, dar și pentru cele de limbă ungară, germană, etc.

Cu privire la capitolul care vorbește de „sânge Transilvănean vărsat pentru Italia”, este necesar să subliniez, în primul rând, că Iancu Huniade și Matei Corvin au fost de origine română. pen-

trucă nobilii Români, pentru a-și păstra prerogativele lor, erau constrânși să devină catolici și astfel în mod automat să facă parte din NATIO Hungarica. Iar dacă ungurii au venit în ajutorul voluntarilor garibaldieni, la fel au venit și Fomânii. Mulți români transilvăneni, printre cari Lt. Nicolae Duncan și soldații Stoica și Crișan, căzuți glorioși în cucerirea regatului celor două Sicilii, au luptat și în legiunea ungară la Voltorno; iar misiunea ofițerilor Români, trimeasă de principele Cuza la Torino, luă parte activă la asediul Gaetei, astfel încât a fost citată pe ordinul de zi ai Generalului Gialdini.

Este evident că această lucrare a d-lui Cucchetti despre Transilvania este rezultatul unei propagande rău digerată și mai ales rău asimilată (ar fi de ajuns să demonstreze aceasta ortografia ungurească a tuturor numelor românești). În același timp, este evident și răul pe care-l fac cauzei Axei publicații de acest fel, care ogîndesc condiții de spirit de mult depășite.

Iar acum, când abilitatea politică a hotărârii arbitrale din Viena a vrut să înlăture orice motiv de neînțelegere, când Generalul Antonescu a fost primit cu onoare de Fuhrer, așa cum anul trecut a fost primit de Duce, când este absolut necesar pentru realizarea marelui și grelei misiuni pe care și-a luat-o față de lume, Axa, să se evite și cel mai mic motiv de încordare între puterile aderențe Pactului Tripartit, este absurd și lipsit de inteligență a face asemenea publicații, care devin dăunătoare chiar și aceluia pe cari au pretenția să-i susțină.

Fruntașul Pătruș

Pe când se revărsau zorile peste miriștile ferocate în argint de ape și ciocârliile se scaldau în slava înalturilor, la crucea din deal s’au oprit doi călători: un bărbat și o femeie.

Din zile de mult șterse din amintirea bătrânilor, stătea crucea răstignirii la capul satului cu brațele în semn de binecuvântare. Și umbra micilor cerești se proiecta în izvoare de har asupra sprâncenei de care atârna Rîșca.

Soldatul Pătruș își lipi fruntea de lemnul sfânt al crucii și o cuprinse în brațele lui largi cât zarea hotarelor spre care plecă. Murnură o rugăciune, apoi încreștă: 22 Iunie, am plecat cu Pătruș al Savei. Își apropie buzele de mâna uscată — ca moaștele cuvioaselor — a măicuței și voi să plece, dar aceasta îl opri:

— Pătruș, mamă, caută pe tată-tău acolo printre spureații ceia care nu l-au lăsat să vie acasă din cecalaltă bătae. Inima îmi spune că n’a murit. Bagă de seamă! El își face cruce când se culcă și se scaldă, nu ca păgânii care au uitat de Dumnezeu. Du-te, mamă, pe urmele tătâne-tău că se mănăie Ghinăralul dacă zăbovesți pe drum. Și să-mi scrii, dragul mamei, cumu-i pe acolo.

Pătruș porni fără ordin, c’asa spune la regulament în caz de război. Un plâns domol de psalm înlăcrimat și o ușurare de spovedanie cuprinse inima mamei. Prin ceața lacrimilor ochii ei îl petrecură până se pierdu în negrul pădurii. De departe se auzia vuetul neogoi al Someșului și doina lărgănată de jale a celui plecat departe:

„Plânge-mă, maică cu dor,
„Că fi-am fost voinic fecior”...

O tresăltare de ațipite amintiri, un fior de viață îi zgudui întreaga ființă; din taciunii potoliți ai inimii sbură o scântec: „Așa a horit și tată-său când a plecat. De atunci, am tot așteptat să-l aud venind”...

La biserica din umbra brazilor trăgea clopotul de liturghie. Sava își făcu cruce și porni adâncită în gânduri de ceaslov pe cărarea de spice ce și plecau rodul, ca pentru închinare. „Semne bune, își zise; și spicele se roagă pentru biruința noastră”. În biserică se așază la locul ei, sub icoana Maicii cu Pruncul în brațe, de unde auzise de atâtea ori glasurile privigherilor și vecerilor. Fumul de smirnă și tămâie se urca în văzduhul purificat, ducând rugăciuni de cântă la porțile deschise ale cerului... Fără veste, clopotele scoaseră un glas ce n-

toră mulțimea de credincioși, ie spusei tălcul clopotului, care stârni conștiința și simțirea tuturor. La strana dreaptă cantorul Cucu începu să cânte „Deșteaptă-te, Române”. Într-o clipă cântarea umplu biserica ca un viscol solar.

Se ngâna ziua cu noaptea când sosi Pătruș la gară. Aici era toată țara. Plecau munții, apele... stâncile... cerul... mormintele... tot pământul românesc.

Pătruș îmbracă hainele militare care i-au fost totdeauna dragi. Păreau croite pe măsura lui. Un ordin scurt: La noapte trecem Prutul. Fața „râului blăstămat” părea un lan brumă de lună. Valurile, istovite de vesnic sbucium, ațipiseră. „Încet să nu le tulburăm visele”. Barca lui Pătruș coboară în matca apei, alunecând pe spuma somno-roasă a undelor. O ploaie de foc se cernu din văzduhul în-

(Continuare în pag. III-a)

Norme de procedură în cauzele disciplinare bisericesti

de Pr. N. VASIU

(Continuare din Nr. 37)

Noțiunea avizului nu este însă bine precizată și poate da prilej la serioase inconveniente. Dacă avizul acopere într-o parte sensul cuvântului referat, cum pare a fi cazul când consiliul eparhial este pus să informeze pe chiriarh asupra rezultatului anchetei, atunci acest aviz prealabil nu numai că nu obligă nici într-un fel pe chiriarh dar el nici nu produce vreun efect juridic și rămâne un simplu element de determinare a voinței autorității, chemată să dea o sancțiune.

Nu același efect îl are însă conceptul avizului în cazul când chiriarhul se adresează unui membru al Consistoriului spiritual. Acest membru este pus să examineze legalitatea sau ilegalitatea actelor din dosarul anchetei și din evidența faptelor să tragă concluziuni asupra vinovăției sau nevinovăției acuzatului, preconizând chiar felul pedepsei. (p. 6 din procedura nouă).

În cazul de față deci avizul acesta este un act cu efect juridic mult mai important, decât în ipoteza avizului referat și el se identifică într-o parte cu ceea ce se numește în dreptul administrativ avizul conform.

Un astfel de act este obligatoriu pentru autoritatea care l-a cerut, în sensul că soluțiunea ce se dă trebuie să țină seamă de părerea organului consultativ și să nu depășească măsura preconizată într-un astfel de aviz.

Având deci acest aviz conform, chiriarhul va pronunța sentința, hotărând în confor-

mitate cu părerea preconizată de membrul consultat și după gravitatea faptelor incriminate.

Procedura nouă nu prevede termenul în care trebuie să se dea acest aviz. Având însă în vedere că referentul secției bisericesti trebuie să-și înainteze raportul său, în cazurile mai puțin grave, în cel mult 3 zile după primirea dosarului anchetei, e firesc ca și membrul Consistoriului spiritual, dela care se cere aviz în cazuri grave, să-și depună o opinie motivată tot în atâtea zile.

De altfel rapiditatea este una din caracteristicile acestei proceduri sumare.

Regulamentul din 1926 prevede la art. 95 că „partea reclamată se va prezenta în persoană (la ancheta) și nu va avea nimic de probat cu martori sau alte dovezi. Propria sa mărturisire e considerată ca adevărată până la proba contrarie și nu este nevoie să fie sprijinită pe dovezi și mărturii străine”.

Nu era nevoie de toate acestea, fiindcă ancheta, tînd să dovedească în primul rând că reclamația este întemeiată și că sunt probe suficiente pentru darea în judecată a învinutului. Acesta urma să probeze contrariul abia în fața instanței de judecată.

Acum însă nu mai ființează astfel de instanțe și atunci — și acest lucru s'a și întâmplat — acuzatul a rămas, în fața judecării chiriarhului, lipsit de orice mijloc de apărare, cu excepția propriei sale mărturisiri orale, și acoperit de toate acuzele sprijinite, unilateral, pe depozițiile martorilor părții adverse.

Lipsa de precizie și de claritate a dispozițiilor procedurii din 1926 este una dintre marile sale greșeli și de aceea este și va fi, cât timp va

mai fi în vigoare, izvor pentru nenumărate erori în disciplinarea vieții bisericesti.

Anchetatorul și acuzatul deopotrivă trebuie să aibă în vedere că ancheta suplînește toate dispozițiile referitoare la instrucția și judecarea proceselor în fața Consistoriului spiritual așa cum au fost ele prevăzute în Regulamentul din 1926 și că deci acuzatul este în drept și e dator să înfățișeze toate probele și mărturiile care i-ar putea ușura situația.

Art. 88 din Regulamentul din 1926 primește deci prin noua procedură o importanță deosebită și astfel delegatul cu facerea anchetei este obligat să încunoștiințeze cu 15 zile înainte, nu numai părțile și pe martorii propuși de reclamant și să atragă atențiunea acuzatului și asupra împrejurării că la ancheta are să prezinte martorii săi sau orice probă necesară disculpării.

Cu atât mai mult va trimite acuzatului, în rezumat, toate punctele de acuzare. Lipsa acestui act va fi un viciu esențial în îndeplinirea procedurii de ancheta și va atrage nulitatea acestei operațiuni.

De asemenea anchetatorul este obligat să admită prezentarea martorilor la facerea anchetei, chiar dacă n'au fost propuși mai înainte, spre deosebire de prevederile art. 109 din Regulam. discipl.

Numai astfel se va urma adevăratul înțeles al prevederilor din procedura nouă, care la p. 2. spune: „audiatur et altera pars”, se va asculta învinutul la protocol, asupra celor ce are de spus în descărcare față de acuzațiunile ce i se aduc” și „se vor asculta martorii ambelor părți până la deplina elucidare a vinovăției sau nevinovăției celui acuzat”.

Acuzatul pe lângă această depoziție orală mai poate prezenta anchetatorului și un memoriu scris, sprijinit pe orice probă.

5. Procedura din 1926 prezintă însă cea mai mare deosebire față de Regulamentul din 1926, în ceea ce privește dreptul și căile de atac împotriva unei sentințe.

Moartea soției protopopului Vasile Span

Din Baia de Arieș ne-a venit o dureroasă veste. Soția P. C. protopop Vasile Span al tractului Lupșa a trecut, pe neașteptate, în ziua de 11 Sept. a. c. la cele vecinice.

Silvia Span, născută Corcheș, și-a dat nobilul său suflet, după scurte, dar grele suferințe, în vârstă de 54 de ani, lăsând nemângăiat un soț, care a respectat-o ca pe cea mai bună tovarășă de viață și o fiică pentru care mama sa a fost cel mai curat exemplu de urmat.

Doamna Span și-a îndeplinit într'adevăr cu sfințenie toate obligațiunile sale de soție și mamă și cei 36 de ani de căsnicie au fost un prilej înălțător de fericire și bunătate atât pentru familia protopopului Span, cât și pentru societatea românească în mijlocul căreia a activat cu toată vrednicia.

Inmormântarea acestei femei de elită s'a făcut în ziua de 14 Septembrie, în cimitirul din Lupșa, fiind prohodită de un sobor de preoți și în asistența unei mari mulțimi de credincioși.

Transmitem și pe această cale cele mai calde cuvinte de îmbărbătare P. C. protopop Vasile Span, iar a dormitei în Domnul îi dorim cu reculegere creștinească să aibă parte de odihna de veci, în împărăția lui Dumnezeu.

(Continuare din pag. II.)

sângerat. Pătruț sări în apă dispărând în văltoari. Gloanțele inamice îl caută zadarnic.

În josul Prutului, pe țărâmul dușman, o salcie își scutură nervos pletele: Pătruț răsări din apă. Scoțându-și bocancii și vestonul, se târâște spre cazemata din față. O mitralieră cu gură de iad îl îngrozi ca un cap de meduză. Inima îi bătu ca un ciocan. Sângele îi umplu creierul. Într-o clipită mitraliera era în brațele lui de oțel. Mâna, care ieri aruncase grâu sfânt în brazde proaspete, semăna potop de foc și moarte... Când primele sulii de lumină se iviră în nedeșlășitul căpatului de ziua, un pluton de bolșevici își dormia somnul fără zori în lunca Prutului...

Până să răciră țevile mitralierei, Pătruț se niri la cei doborâți de mâna sa.

Fete întunecate, încremenite în tăcere și ură. Nici o rază de fericire nu licărea în ochii cețoși. Morți fără înviere, la căpătâiul lor nu va veghea semnul trecerii prin lume: Tată-său nu era printre ei.

★

Peste Rișca se lăsase, tainic, liniștea înserării. Sămănătorii pâinei își odihneau truda în somn ușor. În casa Savei tremura opații sub icoana veche. Sava, ca o apariție de tablou, se lupta cu rugăciunea alături de Pătruț. O presimțire, instinctul de mamă, îi spunea, că feciorul său se află în ghiarele morții. Îl va ajuta cu ceaslovul și-l va scăpa.

De pe culmea dealului se iscă tânguirea duioasă — ca o oftare — a unui tulinic. Anița își destăinuia nopții tainele sufletului, pustiul inimii, povara dorului. Pe aripi de zefir

trimitea lui Pătruț durere, lacrimi și dragoste.

În mijlocul unei holde din mînsul fără margini al Ucrainei se ține un consiliu de companie. Fruntașul B. Pătruț va face imediat legătura cu un post înaintat de vânători. Sub văpaia razelor de soare Pătruț se pierde în zarea de tăciuni. Trece printr'un șes tainic ca un mormânt, suie o măgură plesuvă, coboară într-o vale seacă și iată-l la destinație. Predă ordinul.

La înapoiere întâlnește o pătruță inamică. O ocolește, afundându-se într-o porumbiște. Se răfăcește în necunoscutul ce-l atrăgea ca un abis. Noaptea învăluște în umbre de spaimă pe călătorul ce și pierduse urma pașilor. Gănușă era în pragul sfințitului, luna își mîna turma călătoare la culcare și Pătruț stătea la răspântia îndoelilor. La o bă-

tae de pușcă clipiră mai mulți ochi. Se apropie, încet, să nu trezească frunzele de păpușoi. Sub coviltirul unui salcâm bolșevicii se pususeră la praznic de somn. Carbunii alipiau în spuză. Pătruț aruncă o grenadă. Bolșevicii făcură act de înaltă preflare, ridicând mâinile.

Unul dintre prizonieri era basarabean și cunoștea locul.

Camarazii lui Pătruț erau la masă, când acesta sosi cu douăzeci de fericici din paradisul roșu, care de o săptămână nu mâncaseră nici coajă de pâine — Sfinții lui Hermes din Kremlin au păpat laptele și miera.

La crucea din deal poposi un ostaș. Razele soarelui străluciau pe decorația ce-o purta pe piept. Fruntașul Pătruț se întorcea acasă cu... Basarabia și Bucovina.

Preotul Gh. Oneșiu

Noul protopop al Abrudului

a primit confirmarea.
P. S. Sale episcopului nostru Nicolae

În ședința din 30 August a. c. a Consiliului Eparhial al Episcopiei Vadului, Feleacului și Clujului s'a hotărât aprobarea numirii de **protopop al tractului Abrud a P. C. Sale Pr. Ion Focorean**, paroh în Valea Bulzului.

Prea Sfinția Sa Episcopul nostru Nicolae prin actul său Nr. 2857 a. c. a dat binecuvântarea Sa pentru a fi hirotosit de protopop.

Hirotesia, la cererea P. S. Sale Episcopului Nicolae, se va face de I: P. S. Sa mitropolitul dr. Nicolae Bălan al Ardealului.

Informațiuni

Preoțimea Vicariatului subscrie leafa pe o lună pentru împrumutul reîntregirii

Prin hotărârea, din inițiativă proprie, a consiliului vicarial s'a decis ca preoții Vicariatului Alba-Iulia să subscrie, la împrumutul întregirii, leafa pe o lună.

Jerfa aceasta, prea simțită de mulți preoți, este răsplătită de conștiința că suma subscrisă servește cel mai înălțător ideal național.

Armata III-a Română s'a acoperit cu glorie

Ordinul de zi pe armată Nr. 8 din 14 Septembrie 1941 al Marelui cartier general anunță că unitățile Armatei a III-a s'au acoperit de glorie pe câmpurile de luptă ale Bucovinei, Basarabiei, Transnistriei și Ucrainei.

Unitățile acestei armate au străbătut victorios peste 1500 km. și au înfipt pe malurile Niprului tricolorul românesc.

Ofițerii, subofițerii și ostașii Armatei III-a au binemeritat dela Patrie.

Numiri de preoți în parohii vacante.

În ultima ședință a consiliului vicarial au fost întregite prin numire, pe bază de concurs, următoarele parohii, cu preoți refugiați: la parohia Zau, protopopiatul Luduș, s'a numit Pr. Dumitru Giurgiuca fost paroh în parohia Gherla, protop. Dej, iar la parohia Muncel, Preot Cornel Vlaicu, fost paroh în Bonțida, prot. Cluj și la Sânbenedic Pr. Alex. Nicoară, fost paroh în Agârbiciu.

P. S. Episcopul Dionisie s'a retras dela conducerea eparhiei Cetatea-Albă

D. Mareșal Antonescu, Conducătorul Statului a binevoit a aproba cererea Prea Sfințitului Episcop Dionisie de a se retrage, pentru vârsta sa înaintată dela conducerea eparhiei Cetatea-Albă-Ismail, pe care a păstorit-o cu vrednicie din anul 1932 și a dispus să i se aducă mulțumiri publice, pentru credința cu care a slujit toată viața Biserica și Neamul.

Moartea eroică a generalului von Schobert

Comunicatul cartierului general al Führerului din ziua de 14 crt. a adus știrea că în ziua de 12 Septembrie a. c. a căzut pe front generalul cavaler von Schobert, comandant-șef al unei armate germane de pe frontul din răsărit.

Generalul Schobert a fost decorat cu Crucea de fier în gradul de cavaler la 26 Iunie 1940, iar M. S. Regele Mihai I. l-a conferit numai acum două săptămâni, cruciulița ordinului „Mihai Viteazul”.

Generalul von Schobert a murit ca un adevărat erou.

Examenul de bacalaureat.

Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor aduce la cunoștință că examenul de bacalaureat teoretic începe, conform regulamentului, la 22 Septembrie.

Comisiile și centrele de bacalaureat se vor anunța prin ziare.

Numirea Guvernatorilor Basarabiei și Bucovinei

„Monitorul Oficial” a publicat decretul prin care d. mareșal Antonescu, Conducătorul Statului, a numit guvernator al provinciei Basarabia pe d. general Voiculescu Constantin, și guvernator al provinciei Bucovina pe d. general Corneliu Calotescu.

Guvernatorii primesc leafă de miniștri.

Impunerea veniturilor preoțești

Pentru precizarea dispozițiilor ordinului său circular No. 303.379 din 1941, ministerul de finanțe a făcut cunoscut organelor sale că suspendarea executării debitelor stabilite preoților pe exerc. 1941—42 pentru veniturile epitrahilului se acordă numai în cazurile în care contribuabilii respectivi au declarat apeluri și numai până la judecarea apelurilor respective.

Urmărirea pentru debitele create prin impuneri care nu au fost apelate sau au fost judecate în apel va fi continuată regulat potrivit legilor și normelor în vigoare.

Prelungirea contractelor de închiriere.

Cu data de 15. Sept. a. c. s'a dat decretul-lege de prelungire a contractelor de închiriere care expiră la 26 Oct. a. c. sau au fost prelungite prin legea Nr. 214 din 1941, cu excepție celor prevăzute de art. 2 p. 4, lit. A.

Chiria va fi aceea plătită în semestrul Aprilie 1941, majorată cu 15 la sută dacă chiria anuală este de 50.000 lei sau mai mare și cu 10 la sută pentru toate celelalte contracte.

Majorările de impozite sau taxe, precum și impozitele sau taxele nouă, intrate în vigoare dela 1 Aprilie 1941, asupra proprietăților clădite, vor fi suportate în părți egale de proprietar și chiriaș.

Prelungirea aceasta operează de drept, dar chiriașul, care nu vrea să mai beneficieze de aceasta prelungire, este dator să încunoștințeze pe proprietar, prin scrisoare recomandată, în termen de 10 zile dela publicarea legii.

Cei mobilizați beneficiază de dispozițiunile art. 25 din legea Nr. 609—1941.

Oficiile de închiriere vor continua să funcționeze.

No. 5151/1941.

COMUNICAT

În temeiul dispozițiilor din adresa Nr. 46.288 a. c. a Onor. Minister al Culturii Naționale și al Cultelor, aducem la cunoștința tuturor organelor în subordine, să predea delegaților întreaga cantitate de fier vechiu, de care dispune sau pe care l-a adunat.

Autorizația de preluare este dată de Subsecretariatul Instruirii Armatei.

Alba-Iulia, 15 Sept. 1941.

Președinte:
AL. BABA

Secretar:
Pr. T. CIURUȘ

No. 5165/1941.

COMUNICAT

Onor. Minister al Culturii Naționale și al Cultelor cu adresa Nr. 47.395 din 6 Septembrie 1941, ne informează, că la distribuția ajutoarelor pentru familiile mobilizaților se potrec nereguli, unii dintre distribuitori îndrăznind să oprească din bani sau să ceară daruri cu prilejul distribuirii.

Invităm Cuernicii preoți să supravegheze cu toată părăntesea lor purtare de grijă ca aceste ajutoare să se distribuie în mod legal și fără alte considerații, decât numai ajutoarea celor îndreptățiți.

Dela felul cum se va comporta preotul și în această latură pastorală, atarnă mântuirea turmei sale.

Alba-Iulia, 15 Sept. 1941.

Președinte:
AL. BABA

Secretar:
Pr. T. CIURUȘ

No. 5169/1941.

COMUNICAT

În temeiul adresei Nr. 6797/1941, Subsecretariatul Cultelor, în cele ce urmează comunicăm tuturor preoților răspunsul pe care Domnul Mareșal Antonescu l-a dat la felicitarea ce i s'a adresat cu prilejul înălțării la rangul de Mareșal al României:

„Mulțumiri că l'au roas de D-Voastre personal și slujitorilor tuturor ramurilor de cultură națională prin biserică, prin școală și prin artă pentru bunele cuvinte de felicitare și asiguraret devoiamentului de muncă vrednică de jertfele și realizările reîntregirei țării ale armatei luptătoare”.

Antonescu, Mareșal al României și Conducătorul Statului.

Alba-Iulia, 15 Sept. 1941.

Președinte:
AL. BABA

Secretar:
Pr. T. CIURUȘ

Tip. „ALBA”

Cenzurat.